Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Viite: HE 34/2017, TyVE 28/2017 vp

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN KIRJALLINEN LAUSUNTO: HALLITUKSEN ESITYS LAIKSI TYÖNTEKIJÖIDEN LÄHETTÄMISESTÄ ANNETUN LAIN 7 §:N JA 35 §:N 1 MOMENTIN 1 KOHDAN VOIMAANPANOSTA

Viitaten 20.4.2017 työelämä- ja tasa-arvovaliokunnassa esitettyyn kysymykseen koskien tilaajan vastuuta työntekijöiden lähettämisestä annetun lain mukaisen ennakkoilmoituksen ja sen laiminlyönnistä seuraavan laiminlyöntimaksun suhteen, esitän vastauksena kunnioittavasti seuraavaa.

Valiokunnan käsittelyssä olevassa hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 7 §:n ja 35 §:n 1 momentin 1 kohdan voimaanpanosta. Ehdotetun lain myötä saatettaisiin voimaan työntekijöiden lähettämisestä annetun lain mukainen lähettävän yrityksen velvollisuus tehdä työsuojeluviranomaiselle ilmoitus työntekijöiden lähettämisestä Suomeen valtioiden rajat ylittävän palveluntarjontaa koskevan sopimuksen perusteella. Ennakkoilmoituksen laiminlyönnistä lähettävä yritys olisi jatkossa velvollinen maksamaan laiminlyöntimaksua työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 35 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla.

Ehdotetulla lailla ei muutettaisi voimassa olevan lainsäädännön tilaajalle asettamia velvollisuuksia ja vastuuta. Tilaajan velvollisuudet ja vastuu määräytyvät voimassa olevien työntekijöiden lähettämisestä annetun lain säännösten sekä tilaajan vastuusta ja velvollisuudesta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain (1233/2006, jäljempänä *tilaajavastuulaki*) mukaisesti.

Työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 13 §:n 1 momentin mukaan tilaajan on lähettävän yrityksen kanssa tekemissään sopimuksissa tai muutoin käytettävissään olevin keinoin huolehdittava siitä, että lähettävä yritys tekee 7 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen ja että lähettävällä yrityksellä on työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 8 §:ssä tarkoitettu edustaja. Työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 8 §:n mukaan lähettävällä yrityksellä on pääsääntöisesti oltava Suomessa edustaja, joka on lähetetyn työntekijän ja viranomaisten tavoitettavissa koko lähetetyn työntekijän lähetettynä olon ajan.

Työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 13 §:n 2 momentin mukaan, jos työsuojeluviranomainen ei valvontatehtävää suorittaessaan tavoita lähettävän yrityksen edustajaa, tilaajan on työsuojeluviranomaisen pyynnöstä pyydettävä lähettävältä yritykseltä tieto siitä, missä ja miten edustaja voidaan tavoittaa, ja annettava saamansa tieto työsuojeluviranomaiselle.

Tilaajan vastuuna on siis lähettävän yrityksen kanssa tekemissään sopimuksissa tai muutoin käytettävissä olevin keinoin huolehdittava siitä, että lähettävä yritys tekee työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 7 §:n mukaisen ilmoituksen työntekijöiden lähettämisestä. Säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa (HE 39/2016 vp, s. 50) todetaan, että jos tilaaja on ulkomaisen yrityksen kanssa tekemässään sopimuksessa edellyttänyt edustajan asettamista tai 7 §:n mukaisen ilmoituksen tekemistä, katsottaisiin tilaajan täyttäneen omalta osaltaan pykälässä tarkoitetun huolehtimisvelvollisuutensa. Aina ei sopimuspuolten kesken kuitenkaan tehdä kirjallisia sopimuksia. Tästä syystä tilaaja voisi myös muutoin, esimerkiksi sähköpostilla osoittaa huolehtineensa siitä, että työnantaja tietää edustajaa ja 7 §:n mukaista ilmoitusta koskevista velvoitteista.

Ehdotetun lain myötä lähettävän yrityksen laiminlyötyä ennakkoilmoituksen tekemisen, olisi lähettävä yritys jatkossa velvollinen maksamaan laiminlyöntimaksua. Ennen laiminlyöntimaksun määräämistä työsuojeluviranomaisen on työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 37 §:n mukaan varattava lähettävän yrityksen lain 8 §:n mukaiselle edustajalle tilaisuus selvityksen antamiseen hallintolain 34 §:n mukaisesti. Mikäli työsuojeluviranomainen ei tavoittaisi lähettävän yrityksen edustajaa, olisi tilaajan työsuojeluviranomaisen pyynnöstä avustettava työsuojeluviranomaista edustajan tavoittamisessa edellä todetun työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 13 §:n 2 momentin mukaisesti. Jos tilaaja työsuojeluviranomaisen pyynnöstä huolimatta laiminlöisi toimintavelvollisuutensa, voi tilaaja olla velvollinen maksamaan laiminlyöntimaksua työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 35 §:n 2 momentin nojalla.

Työsuojeluviranomainen määrää laiminlyöntimaksun ja antaa päätöksen tiedoksi laiminlyöjälle työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 38 §:n mukaisesti. Mikäli lähettävä yritys ei maksaisi laiminlyöntimaksua maksun suorittamiseen asetetussa määräajassa, suoritetaan maksun täytäntöönpano sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672(2002) mukaisesti. Tässä vaiheessa tilaajalla ei ole enää vastuuta asiassa.

Yhteenveto

Yhteenvetona voidaan todeta, että tilaajan vastuun kannalta olennaista on tilaajan velvollisuus käytettävissään olevin keinoin huolehtia siitä, että lähettävä yritys tekee ehdotetulla lailla voimaan saatettavan työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 7 §:n mukaisen ilmoituksen työntekijöiden lähettämisestä.

Tilaajalle voidaan myös määrätä laiminlyöntimaksu silloin, kun tilaaja on laiminlyönyt lain 13 §:n 2 momentin mukaisen velvollisuutensa avustaa työsuojeluviranomaista lähettävän yrityksen edustajan tavoittamisessa. Työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 35 §:n 2 momentin mukaan tilaaja on velvollinen maksamaan laiminlyöntimaksua, jos tilaaja on työsuojeluviranomaisen pyynnöstä huolimatta laiminlyönyt 13 §:n 2 momentissa tarkoitetun toimintavelvollisuutensa. Lisäksi tilaaja on velvolli-

nen noudattamaan toiminnassaan tilaajavastuulakia, jos tilaajavastuulain soveltamisala täyttyy.

Tilaajan vastuun huolehtia siitä, että lähettävä yritys tekee ennakkoilmoituksen ennen työntekijöiden lähettämistä, voidaan katsoa lisäävän lähettävien yritysten tietoisuutta Suomen lainsäädännön asettamasta vaatimuksesta ennakkoilmoituksen tekemiseen. Työ- ja elinkeinoministeriön ja työsuojeluviranomaisten on myös tarkoitus tiedottaa asiasta ennen ehdotetun lain voimaantuloa.

Kunnioittavasti,

Elli Nieminen
Erityisasiantuntija